

Pusztai-Varga Ildikó: (F)elszabadító elmélet – A fordításelmélet fontossága a szakfordító képzésben

Előadásomban cáfolni szeretném azt a gyakorló fordítók, illetve az őket fordítási munkával megbízók részéről gyakran megfogalmazott nézetet, miszerint a fordításelméletnek semmilyen közvetlen gyakorlati haszna nincs munkájuk minőségére nézve. Elterjedt vélemény, hogy a jó fordítót csak a gyakorlati tapasztalat teszi, elméleti képzéssel nem javíthatunk érdemben a minőségen.

Műfordítói, szakfordítói, valamint szakfordító oktatói tapasztalataim ezzel szemben azt igazolják, hogy a fordítástudomány elméleti megállapításai felszabadítják a fordítókat arra, hogy a fordítás folyamatának összetettségét átlátva tudatosan válasszák ki az adott helyzetben szerintük legmegfelelőbb fordítási megoldásokat, és ezáltal minőségileg magasabb színvonalú fordítási szöveget hozzanak létre. Ez pedig nem csak a fordítók, hanem a megbízók, illetve a fordítóirodák elsődleges érdeke is.

Előadásomban gyakorlati szövegi példákon keresztül szeretném megvilágítani, hogy a fordítástudomány elméleti következtetései, valamint gyakorlati kutatási eredményei hogyan ösztönözhetik a fordítót magasabb színvonalú és tudatosabb munkavégzésre. Előadásomban a következő elméleti területek gyakorlati fordítói munkát ösztönző szempontjait mutatom be: (1) A fordítási folyamat összetettsége; (2) Ekvivalencia a fordításban; (3) A fordítás kulturális vonatkozásai; (4) Kreativitás a szakfordításban. Szövegi példákkal támasztom alá, hogy konkrét esetekben milyen módon szabadítja fel az elmélet a fordító alkotótevékenységét, ezáltal ösztönözve őt egy a fordítási folyamat paramétereit figyelembevevő, az adott cél közönség és az adott szövegfunkciónak legmegfelelőbb fordítás elkészítésére.